

ન્યુ ગાલા અસાઇનમેન્ટ 2022 સોલ્યુશન

ધોરણ - 10 સામાજિક વિજ્ઞાન

Question Paper – 5

વિભાગ - B

25. ક્યાં શિલ્પો અને સ્થાપત્યો જોઈને આપણાને આપણા સાંસ્કૃતિક વારસા પ્રત્યે આદર અને ગર્વ અનુભવાય છે?

› મૌર્યયુગની ઉંધા કમળની આકૃતિ પર સિંહ અને વૃષભનું
શિલ્પ, બુદ્ધની પ્રજ્ઞાપારમિતાનું શિલ્પ, સારનાથની ધર્મચક
પ્રવર્તનવાળી મહાત્મા ગૌતમ બુદ્ધની પ્રતિમા અને ગુપ્તયુગની
કાલઘંડની જૈન તીર્થકરોની પ્રતિમાઓ, રાજ્યકૂર રાજાઓના સમયની
ઇલોરાની ગુફાઓ વગેરે જોઈને આપણાને આપણા સાંસ્કૃતિક વારસા
પ્રત્યે આદર અને ગર્વ અનુભવાય છે.

26. વ્યક્તિ-પરિચય આપો : મોંગોલોઇડ

► મોંગોલોઇડ (કિરાત) : આ પ્રજા ઉત્તર-પશ્ચિમ ચીનમાંથી તિબેટ થઈને ભારત આવી હતી. તેઓ ઉત્તર અસમ, પૂર્વ બંગાળ, સિક્કિમ, ભૂતાન, અરુણાચલ વગેરે પ્રદેશોમાં વસ્થા હતા. સમય જતાં તેઓ ભારતીય જ બની ગયા. પીળો વર્ણ, ચપટો ચહેરો. ઉપસેલા ગાલ, બદામ આકારની આંખો, ચપટું નાક વગેરે તેમની શારીરિક વિશેષતાઓ હતી.

27. ભારતની એક કલા તરીકે જડતરકલાનો પરિચય આપો.

- જડતરકમ ભારતની એક પ્રાચીન કલા છે.
- તે મુખ્યત્વે સુવર્ણ અલંકારો સાથે સંકળાયેલી છે.
- ભારતના સમ્રાટો, રાજાઓ, અન્ય શાસકો તેમજ શ્રીમંત લોકો સૌનાના અલંકારોમાં હીરા, મોતી અને માણેક જેવાં કિંમતી રત્નોને હાર, બાજુબંધ, કડાં, મુગાટ, દામણી, વીંટી, નથણી, કાપ વગેરેમાં જઈને ધારણ કરતાં.

➤ વિશેષ નિપુણતા ધરાવતા સુવર્ણ-કારીઓનો જડતરકલામાં પ્રવીણ
હત્તા.

➤ અલંકારોના જડતરકામ માટે ભારતમાં રાજ્યસ્થાનનું બીકાનેર
શહેર સુપ્રસિદ્ધ છે.

28. વ્યક્તિ-પરિચય આપો : પંડિત સારંગદેવ

► પંડિત સારંગદેવ "સંગીત રત્નાકર"ની રચના કરી છે. પંડિત વિષુ-નારાયણ ભાતખંડે 'સંગીત રત્નાકર'ને સંગીતનો સૌથી વધારે પ્રમાણભૂત ગ્રંથ ગણાવે છે. સંગીતનાં બધાં અંગોને સંપૂર્ણપણે સમજવા માટે "સંગીત રત્નાકર" અનન્ય ગ્રંથ મનાય છે.

29. અમદાવાદમાં આવેલ સાંસ્કૃતિક વારસાનાં સ્થળોની યાદી બનાવો.

- (1) ભદ્રનો કિલ્લો, (2) જામા મસ્જિદ, (3) રાણી સિપ્રીની મસ્જિદ (મસ્જિદ-એ-નગીના), (4) સરખેજનો રોજો, (5) કાંકરિયું તળાવ (હોજે-કુતુબ), (6) સારંગપુર અને ગોમતીપુરના ઝૂલતા મિનાર (7) સીટી સૈયદની જાળી (લાલ દરવાજા), (8) હઠિસિંગનાં દેરાં (દિલ્લી દરવાજા), (9) રાણી રૂપમતીની મસ્જિદ, (10) દાદા હરિની વાવ, (11) સુફી સંત શાહઆલમનો રોજો,

(12) દરિયાખાનનો ધુમ્મટ, (13) ગાયકવાડની હવેલી,
(14) બાદશાહનો હજુરો, (15) રાણીનો હજુરો,
(16) આઝમખાનનો રોજો, (17) અકરિયા મસ્જિદ અને (18)

અહુમદશાહની મસ્જિદ

30. તમે ફટેહપુર સિકરીના બુલંદ દરવાજાની મુલાકાતે ગયા હોવ અને
ત્યાં કોઈ વ્યક્તિ ચોક કે અન્ય ચીજવસ્તુથી પોતાનું નામ લખી
રહ્યો હોય, તો તમે તેને શું સૂચન કરશો ...?

➤ પ્રાચીન ઇમારતોએ આપનો સંસ્કૃતિ વારસો છે. તેનું જતન કરવુએ
દરેક નાગરિકોની ફરજ છે. હું તે વ્યક્તિને સમજવીશ કે આવું કરવું
જોઈએ નહિ.

31. ભારતમાં કયાં કયા જળપ્લાવિત ક્ષેત્રોમાં યાયાવર પક્ષીઓ

શિયાળો ગાળવા આવે છે?

➢ ભારતમાં રાજ્યસ્થાનમાં કેવલાદેવ રાષ્ટ્રીય ઉધ્યાન, ભરતપુર

અને ગુજરાતના નળ સરોવર જેવા જળપ્લાવિત ક્ષેત્રોમાં યાયાવર
પક્ષીઓ શિયાળો ગાળવા આવે છે.

32. સંકલપના સમજાવો :

(1) જગસ્તો (2) વૃદ્ધિ જગસંચય

- (1) જગસ્તો જગસ્તોના મુખ્ય ત્રણ પ્રકાર છે : (a) વૃદ્ધીય જગ, (b) પૃષ્ઠીય જગ અને (c) ભૂમિગત જગ.
- (2) વૃદ્ધીય જગ : “વૃદ્ધિ” એ પૃથ્વી પરના જગ સંસાધનનો મુખ્ય સ્તોત છે. નદીઓ, સરોવરો, ઝરણાં, ફુવા, માનવનિર્મિત જગાશયો વગેરે વૃદ્ધિને આભારી છે.

33. ચૂનાના પશ્થરના ઉપયોગો જણાવો.

- ચૂનાના પશ્થરના) ઉપયોગો નીચે પ્રમાણે છે :
- ચૂનાના પશ્થરનો ઉપયોગ મોટા ભાગે સિમેન્ટ બનાવવામાં અને મકાન બાંધકામમાં થાય છે.
- તેલોખંડને પિગાળવાની ભડીમાં તથા રાસાયણિક ઉદ્યોગમાં પણ વપરાય છે.

34. ધાતુમય ખનીજોનું વર્ગીકરણ કરો.

► ધાતુમય ખનીજોનું વર્ગીકરણ નીચે પ્રમાણે છે :

1. ક્રીમતી ધાતુમય ખનીજો : સોનું, રૂપું (ચાંદી), પ્લેટિનમ વગેરે.

2. વજનમાં હલકી એવી ધાતુવાળાં ખનીજો : મેન્ઝેરિયમ,
બોક્સાઇટ, ટાઇટેનિયમ વગેરે.

3. સામાન્ય ઉપયોગમાં લેવાતાં ખનીજો : લોંડ, તાંબ. સીસ,
જસ્ત, કલાઇ, નિકલ વગેરે.

4. મિશ્રધાતુ બનાવવા વપરાતાં ખનીજો : મેંગેનીઝ, ક્રોમિયમ,
ટંગસ્ટન, વેનેડિયમ વગેરે.

35. ઉદ્યોગ એટલે શું?

► માનવી દ્વારા પોતાની બૌધ્ધિક, સાંસ્કૃતિક અને આર્થિક ક્ષમતા મુજબ કુદરતી સંસાધનોનાં સ્વરૂપને બદલાવીને ઉપયોગમાં લાવી શકાય એવી પ્રક્રિયાને 'ઉદ્યોગ' કહેવામાં આવે છે.

36. ગુજરાતના કાર્ગાળ ઉદ્યોગનાં ચાર કેન્દ્ર જણાવો.

► ગુજરાતના કાર્ગાળ ઉદ્યોગનાં કેન્દ્રો : અમદાવાદ, રાજકોટ, સુરત, વાપી, વલસાડ અને વડોદરા.

36. ગુણવત્તા માનક અંગેની રાષ્ટ્રીય સંસ્થાને ઓળખીને માહિતી લખો.

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

➤ ઉનની બનાવટો અને તેના પોશાક પર વુલમાર્ક માઝો
લગાવવામાં આવે છે.

Thanks

For watching